

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Cdo/259/2022
Identifikačné číslo spisu:	8319208180
Dátum vydania rozhodnutia:	30.03.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Holíč
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:8319208180.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Mesiarkinovej a sudcov JUDr. Igora Belka a JUDr. Martina Holíča, vo veci starostlivosti súdu o maloletú G. W., narodenú XX. B. XXXX, bývajúcu u matky, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Humenné, pracovisko Snina, dieťa rodičov matky W. W., bývajúcej v G., Š. XXXX/X, právne zastúpenej Mgr. Valérom Podolškij, advokátom, so sídlom v Humennom, Námestie slobody 1, a otca M. H., bývajúceho v C., C. XXX, právne zastúpeného JUDr. Vierou Strakovou, advokátkou, so sídlom v Prešove, Námestie legionárov 5, o návrhu matky na úpravu práv a povinností k maloletému dieťaťu, vedenom na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 8P/331/2019, o dovolaní otca proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 23. júna 2022 sp. zn. 24CoP/203/2021, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Humenné (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom (prvým v poradí -pozn. dovolacieho súdu) z 19. augusta 2020 č. k. 8P/331/2019-54 schválil dohodu rodičov v znení: „Zveruje mal. G. W., nar. XX. B. XXXX do osobnej starostlivosti matky, ktorá bude maloletú zastupovať a spravovať jej majetok. Otec je oprávnený sa s dcérou stretávať v mieste jej bydliska každú párnú sobotu aj nedeľu v čase od 10.00 hod. do 12.00 hod. zatiaľ za prítomnosti matky.“ Vo výroku II. zaviazal otca prispievať na výživu maloletej sumou po 150,- eur mesačne, ktoré bude poukazovať matke vždy do 1. dňa v mesiaci počnúc dňom 20. novembra 2019. Dlžné výživné za obdobie od 20. novembra 2019 do 1. augusta 2020 vo výške 845,- eur povolil otcovi zaplatiť do 31. decembra 2021 (výrok III.). V prevyšujúcej časti návrh matky zamietol (výrok IV.).

1.1 Spolu s návrhom matka prostredníctvom svojho právneho zástupcu podala aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia s trvaním do právoplatného skončenia konania o úprave rodičovských práv a povinností k maloletej. Súd prvej inštancie uznesením z 29. novembra 2019 č. k. 8P/331/2019-24 o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodol tak, že otca zaviazal prispievať na výživu maloletej sumou vo výške 80,- eur mesačne, ktoré bude poukazovať matke vždy do 15-teho dňa v

mesiaci, počnúc vykonateľnosťou tohto uznesenia (výrok I.), v prevyšujúcej časti návrh matky zamietol (výrok II.) a vyslovil, že neodkladné opatrenie potrvá do právoplatnosti konania o úpravu práv a povinností vedené pod touto spisovou značkou (výrok III.).

2. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie otca uznesením z 29. apríla 2021 sp. zn. 24CoP/152/2020 zrušil rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch II. a III. a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Odvolací súd konštatoval, že rozsudok súdu prvej inštancie je v napadnutej časti nepreskúmateľný. Vyslovil, že úlohou súdu prvej inštancie po vrátení veci bude náležitým spôsobom zistiť skutočný stav veci a vo veci opätovne rozhodnúť, ako aj zdôvodniť rozhodnutie podľa požiadaviek kladených na odôvodnenie rozsudku v ust. § 220 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) a v novom rozhodnutí rozhodnúť zároveň o trovách odvolacieho konania.

3. Súd prvej inštancie následne rozsudkom (druhým v poradí - pozn. dovolacieho súdu) zo 17. septembra 2021 č. k. 8P/331/2019-103 vo výroku I. zaviazal otca prispievať na výživu maloletej sumou po 150,- eur mesačne, ktoré bude poukazovať matke vždy k 1. dňu v mesiaci počnúc dňom 20. novembra 2019. Vo výroku II. povolil otcovi zaplatiť dlžné výživné za obdobie od 20. novembra 2019 do 17. septembra 2021 vo výške 1.825,- eur do 31. decembra 2021.

3.1 Po právnom posúdení veci podľa § 62 ods. 1, 2, 4, 5, § 65 ods. 1, § 75 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o rodine“), čl. 2 ods. 1, čl. 6, čl. 12 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“ alebo „Civilný mimosporový poriadok“), čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (oznámenie federálneho ministerstva zahraničných vecí Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky uverejnené pod č. 209/1992 Zb.) súd prvej inštancie konštatoval, že maloletá je osobou oprávnenou z výživného a je odkázaná na plnenie vyživovacej povinnosti zo strany svojich rodičov.

3.2 Súd prvej inštancie, viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP) znova posudzoval schopnosti a možnosti rodičov prispievať na výživu dieťaťa, ako aj jeho odôvodnené potreby. Po opätovnom predvolaní rodičov mal súd prvej inštancie za preukázané, že matka zabezpečuje osobnú starostlivosť o dieťa od jeho narodenia, lebo rodičia nikdy nežili v spoločnej domácnosti. Matka s dcérou žije v byte spolu so svojou starou matkou. Poberá iba rodičovský príspevok a prídavok na dieťa. Predložila doklad o zakúpení potrieb pre maloletú (hračky, kúpacie potreby, potraviny, oblečenie, plienky, odrážadlo). Z lekárskeho správ predložených matkou vyplynulo, že maloletá je sledovaná na neurologickej a kardiologickej ambulancii a matka s maloletou absolvovala rehabilitácie a dieťa je kŕmené umelou stravou Beba a okrem nej sa aj riadne stravuje, primerane svojmu veku. Matka doložila čestné vyhlásenie, z ktorého vyplynulo, že svojej matke neprispieva na bývanie, lebo jej dávky, ktoré poberá, nepostačujú na úhradu jej potrieb. Otec si svoju vyživovaciu povinnosť k maloletej plní v rozsahu 80,- eur, nemá inú vyživovaciu povinnosť a žije so svojimi rodičmi. Má dosiahnuté stredoškolské vzdelanie a je bez zdravotných obmedzení. Súdu nedoložil žiaden listinný dôkaz o priebehu svojich zamestnaní, o dôvodoch ich skončenia a ani nedoložil rozhodnutie o svojej evidencii uchádzačov o zamestnanie, iba na pojednávaní konanom dňa 17. septembra 2021 (t. j. po zrušujúcom rozhodnutí odvolacieho súdu) uviedol, že: „toto je povinnosťou súdu zisťovať, či je nezamestnaný a súd si to mohol zistiť sám!“. Z lustrácie v Sociálnej poisťovni súd zistil, že otec bol v období od 3. decembra 2018 do 31. decembra 2018 zamestnaný u N. Z. - J. s vymeriavacím základom 677,43 eur. V období od 25. januára 2019 do 28. februára 2019 bol otec zamestnaný v obchodnej spoločnosti Z. G..M..B. s vymeriavacím základom 1.086,66 eur. Na pojednávaní konanom dňa 19. augusta 2020 otec uviedol, že jeho príjem je 520,- eur a to aj napriek tomu, že je nezamestnaný. Nakoľko otec súdu doklad o svojej evidencii na úrade práce nedoložil, súd vychádzal z ním tvrdeného príjmu vo výške 520,- eur.

3.3 Súd prvej inštancie, pokiaľ ide o určenie rozsahu vyživovacej povinnosti, vychádzal z toho, že otec je zdravý, nemá žiadne obmedzenia, ktoré by mu bránili zamestnať sa. Na otázku sudkyne, aby otec uviedol, ak tvrdí, že je nezamestnaný, aby súdu preukázal, akým spôsobom si hľadá zamestnanie, otec uviedol, že mu úrad neposkytol žiadnu ponuku práce, ktorá by mu garantovala pravidelný príjem. Pri posudzovaní schopnosti otca mať príjem súd vychádzal z potenciality príjmov otca s konštatovaním, že otec nevyvíja žiadnu aktivitu na to, aby sa riadne zamestnal, lebo očakáva ponuku, ktorú mu má dať úrad práce. Otec si má hľadať prácu aj sám, lebo jeho vyživovacia povinnosť je daná zo zákona a jeho

dcéra je na výživu od neho odkázaná, s konštatovaním súdu, že stav, v ktorom sa otec nachádza, mu vyhovuje, mysliac si, že jeho evidencia na úrade práce (ktorú súd nepreukázal) ho zbaví vyživovacej povinnosti, prípadne bude dôvodom na určenie v ním navrhovanom rozsahu 50,- eur mesačne. Navyiac z lustrácie v Sociálnej poisťovni bolo zistené, že otec dokáže mať príjem s vymeriavacím základom presahujúcim 1 000,- eur. Na určenie vyživovacej povinnosti zo strany otca mal vplyv aj fakt, že aj napriek otcom tvrdenej evidencii na úrade práce mal v čase rozhodovania prvostupňového súdu otec príjem 520,- eur (pre určenie výživného nie je dôležité, odkiaľ má otec príjem, ale fakt, že otec je schopný zarobiť sumu, z ktorej súd určil výšku výživného), preto otca zaviazal na plnenie si vyživovacej povinnosti v rozsahu 150,- eur mesačne, lebo podľa názoru súdu je v možnostiach a schopnostiach otca prispievať na výživu v takto určenom rozsahu. Nakoľko od posledného rozhodnutia súdu si otec plní vyživovaciu povinnosť v rozsahu 80,- eur mesačne, otcovi vznikol dlh na výživnom za obdobie od 20. novembra 2019 do 17. septembra 2021 vo výške 1.825,- eur, ktoré súd povolil otcovi zaplatiť do 31. decembra 2021. O trovách konania vrátane trov odvolacieho konania súd prvej inštancie nerozhodol.

4. Odvolací súd na odvolanie otca rozsudkom z 23. júna 2022 sp. zn. 24CoP/203/2021 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie. V odôvodnení rozhodnutia odvolací súd, pokiaľ ide o námietku otca týkajúcu sa súdom ustálenou výškou príjmu (vychádzajúc z potenciality príjmov otca), uviedol, že postup súdu prvej inštancie, ktorý pri určení výšky výživného vychádzal z potenciality príjmu otca, je za daných zistených skutkových okolností správny. Otec je zdravý, má dosiahnuté stredoškolské vzdelanie s maturitou, iné vyživovacie povinnosti nemá. V minulosti pracoval u zamestnávateľov, ktorých predmetom podnikania sú hazardné hry a stávky (G. W., G..M..B., Z., G..M..B., Z., G..M..B.). Ako to vyplýva z www.platy.sk, mzda na pozícii krupier dosahuje v priemere od 832,- eur do 1.390,- eur mesačne. Na portáli www.profesia.sk sú inzerované viaceré ponuky práce na pracovnú pozíciu krupier, obsluha výherných strojov. Vzhľadom na predchádzajúce pracovné skúsenosti otca, bolo možné uzavrieť, že je v jeho možnostiach a schopnostiach dosahovať príjem vo výške 1.111,- eur (priemer rozsahu platu na pozícii krupier), čo predstavuje sumu 780,- eur v čistom. Odvolací súd poukázal, že súd prvej inštancie v bode 10. odôvodnenia vychádzal z tvrdenia otca na pojednávaní, že dosahuje príjem 520,- eur napriek tomu, že je nezamestnaný. Zo zápisnice z pojednávania (č. l. 53) vyplýva, že otec túto skutočnosť uviedol. Ako to vyplýva z lustrácie v Sociálnej poisťovni vykonanej súdom (č. l. 77 - 79), otec bol zamestnaný u viacerých zamestnávateľov a taktiež pracoval na dohodu o pracovnej činnosti. Otec tvrdil, že pracovný pomer ukončil výpoveďou, túto skutočnosť však súdu nevedel preukázať. Taktiež súdu nevedel preukázať, že si aktívne hľadá prácu.

4.1 Vo vzťahu k odvolacej námietke otca, že súd prvej inštancie nevenoval pozornosť ustáleniu výšky oprávnených výdavkov na dieťa a nezaoberal sa príjmom matky, odvolací súd poukázal, že súd prvej inštancie sa v bode 8. odôvodnenia zaoberal výdavkami na dieťa, ako aj jeho zhoršeným zdravotným stavom. Uviedol, že vyživovacia povinnosť voči deťom, ktoré sú odkázané na svojich rodičov, je prvoradou povinnosťou rodiča a táto má prednosť pred ostatnými výdavkami. Ďalej uviedol, že pri určovaní výšky výživného zo strany povinného neexistujú záväzné kritériá pre jeho určenie a vždy sa vychádza z individuálneho posúdenia. Hoci na území Slovenskej republiky neexistuje tabuľková úprava výšky výživného, z ktorej by bolo možné vychádzať, je možné vzhľadom na podobnosť právneho prostredia zobrať do úvahy materiál Ministerstva spravodlivosti Českej republiky z roku 2010 pod názvom „Doporučená výchozí rozmezí pro stanovení výše výživného za účelem sjednocení rozhodovací praxe soudů v otázkách výživného na nezaopatřené děti“, podľa ktorého výška výživného na dieťa vo veku 0 - 5 rokov by mala predstavovať 11 - 15 % čistého mesačného príjmu povinného rodiča a na dieťa. Vychádzajúc z čistého príjmu otca vo výške 780,- eur mesačne, výška výživného na mal. Sáru predstavuje 19 % z tohto príjmu, čo je síce nad hornou hranicou odporúčenej výšky, avšak je odôvodnená zhoršeným zdravotným stavom maloletej, ktorá ako predčasne narodené dieťa má zhoršený zdravotný stav, je sledovaná na neurologickej a kardiologickej ambulancii, matka s ňou absoljuje rehabilitácie, s čím sú spojené zvýšené výdavky. Matka je poberateľkou rodičovského príspevku a maloletej zabezpečuje celodennú starostlivosť, čo je potrebné považovať za formu plnenia vyživovacej povinnosti. Odvolací súd posúdením všetkých relevantných zákonných kritérií dospel k záveru, že takto určené výživné je primerané reálnym zárobkovým schopnostiam, možnostiam otca a jeho majetkovým pomerom. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 52 CMP.

5. Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podal dovolanie otec (ďalej aj „dovolateľ“), prípustnosť ktorého vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP a § 421 ods. 1 písm. b/ a c/ CSP. Namietal, že odvolací súd konal v jeho neprítomnosti, čím bol porušený princíp materiálnej pravdy a vyšetrovací princíp, podľa ktorého aj odvolací súd je povinný zistiť skutočný, úplný stav veci. S poukazom na § 68 CMP namietal, že odvolací súd si len osvojil právny názor súdu prvej inštancie ohľadne dokazovania a zisťovania skutočného, úplného stavu veci.

5.1 Nesprávne právne posúdenie veci podľa dovolateľa spočíva v tom, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia otázky, či z rozhodovacej praxe dovolacieho súdu vyplýva, že na osobitné prípady podľa CMP možno použiť výklad, ktorý si osvojil odvolací súd ohľadne zisťovania materiálnej pravdy (skutočného stavu veci), podľa ktorého: „zistenie skutočného stavu veci v súčinnosti s účastníkmi konania neznamena nič iné, než povinnosť účastníkov konania (s výnimkou maloletého dieťaťa) preukázať svoje tvrdenia dôkazmi, ktoré títo účastníci konania dokážu zabezpečiť. Povinnosť súdu zistiť skutočný stav veci aj bez dôkaznej aktivity plnoletého účastníka konania totiž končí tam, kde by sa táto povinnosť súdu mohla dostať do kolízie s oprávneným záujmom dieťaťa a právom účastníka na neustranný proces.“ Otec v dovolaní vymedzil otázku, či je súd povinný v mimosporovom konaní zisťovať skutočný stav veci len v rozsahu, a keď je to v čo najlepšom záujme maloletého dieťaťa, alebo je povinný zisťovať skutočný stav veci bez ohľadu na to, (v) prospech ktorého účastníka konania tento skutočný, úplný stav je. Navrhol, aby dovolací súd zrušil rozsudok odvolacieho súdu, ako aj rozsudok súdu prvej inštancie a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Súčasne navrhol, aby dovolací súd v zmysle § 444 ods. 1 CSP odložil vykonateľnosť rozsudku odvolacieho súdu z dôvodov hodných osobitného zreteľa argumentujúc, že ako nezamestnaný nie je schopný platiť sumu 150,- eur mesačne spolu s dlžným výživným a uvedená suma je pre neho likvidačná.

6. Matka v písomnom vyjadrení k dovolaniu otca navrhla, aby dovolací súd dovolanie zamietol z dôvodu, že je tendenčné a účelové a nie je v ňom naplnený žiaden z dôvodov prípustnosti podľa § 420 resp. 421 CSP. Poukázala, že otec maloletej počnúc mesiacom júl 2022 hradí súdom určené výživné v sume 150,- eur mesačne, v auguste 2022 uhradil aj časť dlžného výživného v sume 1.300,- eur, z čoho je evidentné, že je v jeho možnostiach súdom určené výživné hradiť. Súčasne navrhla, aby dovolací súd zamietol aj návrh na odklad vykonateľnosti napadnutého rozsudku, pretože by ním boli ohrozené záujmy maloletej.

7. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Humenné, pracovisko Snina (ďalej len „kolízny opatrovník“) v písomnom vyjadrení k dovolaniu otca navrhol, aby dovolací súd zamietol návrh otca na odklad vykonateľnosti napadnutého rozsudku. Uviedol, že zákon o rodine kladie dôraz na to, že rodičia majú vyvinúť všetko úsilie na to, aby v rámci svojich možností a schopností dosahovali taký príjem, z ktorého by mohli plniť výživné na maloleté deti v takom rozsahu, aby boli uspokojené ich odôvodnené potreby. Kladie pred potreby rodiča potreby dieťaťa. Rodič má povinnosť v prvom rade zabezpečiť výživu detí a až následne má právo využiť zostávajúce finančné prostriedky na uspokojenie svojich potrieb.

8. Dovolanie podal otec maloletého dieťaťa vo veci starostlivosti súdu o maloletých upravenej v Civilnom mimosporovom poriadku. Vzájomný vzťah medzi CMP a CSP je vymedzený v § 2 ods. 1 CMP, podľa ktorého sa na konania podľa tohto zákona použijú ustanovenia CSP, ak tento zákon neustanovuje inak. Keďže § 76 CMP neobsahuje odlišnú právnu úpravu dovolania podaného vo veci starostlivosti súdu o maloletých, prípustnosť dovolania bola posudzovaná podľa ustanovení CSP.

9. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podal v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) účastník konania, v ktorého neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpený advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), skúmal prípustnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), pričom dospel k záveru, že dovolanie otca je potrebné ako neprípustné odmietnuť.

10. V danom prípade dovolateľ prípustnosť dovolania vyvodil z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby

uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

11. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

12. V prvom rade treba uviesť, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (3 Cdo 41/2017, 3 Cdo 214/2017, 8 Cdo 5/2017, 8 Cdo 73/2017, 9 Cdo 213/2021). Dovolací súd preto skúmal opodstatnenosť argumentácie dovolateľa, že v konaní došlo k ním tvrdenej vade zmätočnosti, pričom takúto vadu v procesnom postupe odvolacieho súdu nezistil.

13. Ustanovenie § 420 písm. f/ CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany (resp. účastníka konania) nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu (resp. účastníka konania), právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti). Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplyva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej voľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (viď napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

14. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Dovolací súd nesmie byť vnímaný ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (rozhodnutia najvyššieho súdu, sp. zn. 2 Cdo 165/2017, 3 Cdo 14/2017, 4 Cdo 157/2017, 5 Cdo 155/2016, 8 Cdo 67/2017, 9 Cdo 72/2020).

15. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je skôr reštriktívny výklad (1 Cdo 26/2017, 2 Cdo 154/2017, 3 Cdo 42/2017, 5 Cdo 12/2017, 7 Cdo 163/2017, 8 Cdo 73/2017, 9 Cdo 72/2020).

16. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (3 Cdo 42/2017, 4 Cdo 95/2017, 5 Cdo 87/2017, 8 Cdo 99/2017, 9 Cdo 72/2020).

17. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je

poskytnúť uplatňovanému právu súdnu ochranu, avšak len za predpokladu, že sú splnené procesné podmienky súdneho konania (I. ÚS 80/09, II. ÚS 79/08, IV. ÚS 476/2012). Dovolací súd preto pristupuje k podanému dovolaniu tak, že najskôr skúma, či je procesne prípustné; k posúdeniu opodstatnenosti dovolania (t. j. posúdeniu, či je v ňom opodstatnene uplatnený dovolací dôvod) sa dovolací súd dostáva len v prípade prijatia záveru, že dovolanie je prípustné. Dovolací súd preto skúmal opodstatnenosť argumentácie dovolateľa, že v konaní došlo k ním tvrdenej vade zmätočnosti, pričom takúto vadu v procesnom postupe odvolacieho súdu nezistil.

18. V danom prípade dovolateľ namietanú vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ CSP oprel o tvrdenie, že odvolací súd konal v jeho neprítomnosti, čím mal byť porušený princíp materiálnej pravdy a vyšetrovací princíp.

19. Pokiaľ dovolateľ namietal, že odvolací súd si v napadnutom rozsudku osvojil právny názor súdu prvej inštancie ohľadne dokazovania a zisťovania skutočného stavu veci a vo veci nenariadil odvolacie pojednávanie, dovolací súd poukazuje na nasledovné:

20. Vo vzťahu k viazanosti odvolacieho súdu skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie v rámci civilného mimosporového konania je potrebné uviesť, že v zmysle ustanovenia § 383 CSP je odvolací súd viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie okrem prípadov, ak dokazovanie zopakuje alebo doplní. Uvedené ustanovenie je v plnom rozsahu aplikovateľné aj na mimosporové konania.

20.1 Podľa § 384 ods. 1 CSP odvolací súd sám zopakuje dokazovanie v potrebnom rozsahu, ak má za to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Podľa § 384 ods. 2 a 3 CSP odvolací súd môže doplniť dokazovanie vykonaním ďalších dôkazov navrhnutých stranou, ak ich napriek návrhu strany nevykonal súd prvej inštancie, a tiež za podmienok podľa § 366 CSP (a/ ak sa týkajú procesných podmienok, b/ ak sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, c/ ak má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, d/ ak ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie). V konaní podľa CMP odvolací súd dokazovanie zopakuje alebo doplní aj vtedy, ak to pre zistenie skutočného stavu veci považuje za potrebné (§ 68 CMP). Podľa § 385 ods. 1 CSP odvolací súd je povinný nariadiť pojednávanie na prejednanie odvolania iba v dvoch prípadoch, a to a/ ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, b/ ak si to vyžaduje verejný záujem. Vo veciach, v ktorých súd rozhoduje rozsudkom bez nariadenia ústneho pojednávania, oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke príslušného súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 veta prvá CSP).

20.2 Najvyšší súd už v uznesení z 9. augusta 2017 sp. zn. 5 Cdo 47/2017 zverejnenom v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 2/2018 ako R 22/2018 (www.nsud.sk) vyslovil, že v mimosporových konaniach je odvolací súd povinný nariadiť pojednávanie iba v prípadoch uvedených v ustanovení § 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku.

21. O tom, či je potrebné vo veci zopakovať alebo doplniť dokazovanie a či skutkový stav veci (v prípade mimosporového konania „skutočný“ stav veci) bol zistený správne a dostatočne, rozhoduje výlučne odvolací súd.

22. V danom prípade sa odvolací súd stotožnil so skutkovými závermi súdu prvej inštancie, keď súd prvej inštancie vo veci vykonal potrebné dokazovanie (pozri bod 8. a 9. napadnutého rozsudku odvolacieho súdu), preto je namieste záver, že nemal dôvod dokazovanie zopakovať alebo doplniť (§ 384 ods. 1 CSP). Existenciu podmienok pre doplnenie dokazovania odvolací súd nezistil (§ 384 ods. 2, 3 CSP a § 68 CMP). Keďže pre nariadenie pojednávania nebol daný ani verejný záujem; konanie vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa nemá širší spoločenský dopad a dotýka sa výlučne účastníkov konania; rozhodnutie o veci bez nariadenia pojednávania bolo postupom, ktorý plne zodpovedal zákonu (§ 385 ods. 1 CSP).

23. Dovolací súd ďalej poukazuje na to, že hodnotenie skutkových okolností, na ktoré odvolací súd pri

svojich úvahách vzal zreteľ, dovolaciemu prieskumu nepodlieha. Pokiaľ dovolať, vyvodzujúci prípustnosť dovolania z ust. § 420 písm. f/ CSP, mienil namietat' aj neúplne a nesprávne zistenie skutkového stavu súdmi nižšej inštancie, najvyšší súd uvádza, že nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované za vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP (v tomto smere najvyšší súd poukazuje na naďalej opodstatnené závery vyjadrené v judikátoch R 37/1993 a R 125/1999, R 42/1993, R 6/2000, ako aj na rozhodnutia 1Cdo/41/2017, 2Cdo/232/2017, 3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 7Cdo/11/2017, 8Cdo/187/2017, 9Cdo/159/2022). Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval už ústavný súd, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti (II. ÚS 465/2017). Výnimkou sú iba rôzne závažné deficity v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.), prípadne konajúcimi súdmi svojvoľné, neudržateľné alebo v zrejmom omyle prijaté skutkové závery, ktoré by popreli zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Z preskúmania obsahu spisu však nevyplyva, že by k takémuto prípadu závažných deficitov v dokazovaní došlo.

24. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie, je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP). Dovolaním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Inými slovami, na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorého prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porovnaj I. ÚS 6/2018).

25. Na základe uvedeného dovolací súd uzatvára, že postupom odvolacieho súdu, ktorý sa nepriečil zákonu, nemohlo dôjsť k porušeniu práva dovolať na spravodlivý súdny proces. Vzhľadom na uvedené dovolací súd vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nezistil, preto je dovolanie v tejto časti procesne neprípustné, čo je dôvod na jeho odmietnutie podľa § 447 písm. c/ CSP.

26. Dovolať prípustnosť podaného dovolania odôvodnil aj ust. § 421 ods. 1 písm. b/ a c/ CSP.

27. Na to, aby dovolací súd mohol pristúpiť k meritórnemu dovolaciemu prieskumu rozhodnutia odvolacieho súdu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci, musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a to spôsobom vymedzeným v § 432 až § 435 CSP.

28. V prípade uplatnenia dovolacieho dôvodu, ktorým je nesprávne právne posúdenie veci, je riadne vymedzenie tohto dovolacieho dôvodu v zmysle § 432 ods. 2 CSP nevyhnutným predpokladom pre posúdenie prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 CSP. Len konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolať riešil odvolací súd nesprávne, umožňuje dovolaciemu súdu posúdiť, či ide skutočne o otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a či sa pri jej riešení odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP), alebo ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP) alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c/ CSP).

29. Otázkou relevantnou pre prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna (hmotnoprávna alebo procesnoprávna, ktorej vyriešenie viedlo k právnym záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu) a nie otázka skutková. Riešenie skutkovej otázky (quaestio facti) je v civilnom sporovom konaní spojené s obstarávaním skutkových poznatkov súdu v procese dokazovania; to znamená, že pri jej riešení sa súd zameriava na skutkové okolnosti významné napríklad z

hľadiska toho, čo a kedy sa stalo alebo malo stať, čo (ne)urobil žalobca alebo žalovaný, čo (ne)bolo dohodnuté, či a aké skutočnosti nastali po konaní (opomenutí konania) niektorej fyzickej alebo právnickej osoby, čo obsahuje určitá listina, čo vypovedal svedok, čo uviedol znalec a pod. Na rozdiel od toho riešenie právnej otázky (quaestio iuris) prebieha v procese právneho posudzovania vecí, pri ktorom súd uvažuje o určitej právnej norme, zamýšľa sa nad možnosťou (potrebou) jej aplikácie, skúma jej obsah, zmysel a účel, normu interpretuje a na podklade svojich skutkových zistení (to znamená až po vyriešení skutkových otázok) prijíma právne závery o existencii alebo neexistencii dôvodu pre aplikovanie predmetnej právnej normy na posudzovaný prípad.

30. Pokiaľ dovolateľ zastáva názor, že jeho dovolanie je prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, musí to v dovolaní tvrdiť a v spojitosti s tým vysvetliť svoje presvedčenie, že odvolací súd riešil dosiaľ dovolacím súdom neriešenú otázku. Dovolateľ by mal a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ dôvodiť, že právna otázka v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená, a napokon c/ uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená.

31. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. c/ CSP je relevantná právna otázka, ktorá už bola dovolacím súdom riešená, pri jej riešení ale ešte nedošlo k ustáleniu rozhodovacej praxe dovolacieho súdu preto, lebo jeho jednotlivé senáty naďalej zastávajú odlišné (rozdielne) právne názory, čo sa prejavuje v ich pretrvávajúcom rozdielnom rozhodovaní.

32. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom), ktorý umožňuje posúdiť prípustnosť (prípadne aj dôvodnosť) dovolania. Dovolateľ je povinný tiež uviesť, ako je dovolacím súdom právna otázka rozhodovaná rozdielne a doložiť konkrétne označené rozhodnutia dovolacieho súdu.

33. Za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu pritom treba považovať predovšetkým stanoviská a rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Do tohto pojmu však možno zaradiť aj prax vyjadrenú opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a vecne na ne nadviazali. V zmysle judikátu R 71/2018 do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 CSP treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletinu Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I, II a IV vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986.

34. V posudzovanom prípade dovolateľ nastolil otázku: „či je súd povinný v mimosporovom konaní zisťovať skutočný stav veci len v rozsahu, a keď je to v čo najlepšom záujme maloletého dieťaťa, alebo je povinný zisťovať skutočný stav veci bez ohľadu na to, (v) prospech ktorého účastníka konania tento skutočný, úplný stav je.“ Odvolací súd uvedenú otázku posúdil podľa otca nesprávne, keď uzavrel, že

slovné spojenie „v súčinnosti s účastníkmi konania“, použité v čl. 6 CMP neznamena nič iné, než povinnosť účastníkov konania (s výnimkou maloletého dieťaťa) preukázať svoje tvrdenia dôkazmi, ktoré títo účastníci konania dokážu zabezpečiť, ako aj že povinnosť súdu zistiť skutočný stav veci aj bez dôkaznej aktivity plnoletého účastníka konania končí tam, kde by sa táto povinnosť súdu mohla dostať do kolízie s oprávneným záujmom dieťaťa a právom účastníka na nestranný súd.

34.1 Dovolaciemu súdu z uvedeného vyplynulo (§ 124 CSP), že dovolateľ sa v podstate pýta, či súd v mimosporovom konaní vo veciach starostlivosti súdu o maloletých zisťuje skutočný stav veci, ktorý je v najlepšom záujme dieťaťa, alebo zisťuje skutočný stav veci bez hľadania to, či taký stav je v konečnom dôsledku v záujme iného účastníka konania než maloletého.

35. Významným znakom otázky relevantnej v zmysle § 421 ods. 1 CSP je to, že ide o právnu otázku. Aj za účinnosti CSP je opodstatnené konštatovanie, že právna otázka je otázka významná nielen pre túktorú prejednávanú právnu vec (spor), ale aj zo širších hľadísk, najmä z hľadiska celkovej rozhodovacej praxe všeobecných súdov Slovenskej republiky a judikatórnej činnosti najvyššieho súdu, úlohou ktorého je zjednocovať rozhodovanie všeobecných súdov (napr. rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 1 Cdo 132/2009, 2 Cdo 71/2010, 3 Cdo 51/2006, 4 Cdo 151/1998, 5 Cdo 1/2010, 7 Cdo 117/2011). Je to dané zámerom, aby sa vyriešením takejto otázky prispelo k vytvoreniu ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

36. Posúdenie otázky, v akom rozsahu je súd v mimosporovom konaní povinný zistiť skutočný stav veci, rovnako ako posúdenie otázky, aké dôkazy sú nevyhnutné pre vydanie meritórneho rozhodnutia, však spočíva v každom jednotlivom prípade (v každom jednotlivom civilnom mimosporovom konaní) na posúdení vysoko individuálnych, konkrétnych a v iných prípadoch sa spravidla už nevyskytujúcich skutkových okolnostiach, ktoré sú svojou povahou jedinečné a neopakovateľné. Tomu v konečnom dôsledku zodpovedá aj podstata vyšetrovacieho princípu a princípu materiálnej pravdy, ktorý má zásadný vplyv na objem informačného základu, z ktorého súd bude vychádzať pri tvorbe meritórneho rozhodnutia, a tiež na procesnú aktivitu subjektov procesnoprávných vzťahov a jej rozsah.

37. Základné princípy civilného mimosporového konania je potrebné vnímať ako vedúce právne idey a významné interpretačné pravidlá. Tvoria rámec výkladových pravidiel, v súlade s ktorými majú byť aplikované a interpretované právne normy CMP. Vyšetrovací princíp, úzko spätý s princípom oficiality a princípom materiálnej pravdy, vo svojej podstate určuje, ako má súd postupovať pri zistení podkladu rozhodnutia, a súčasne, ako sa má priblížiť k skutočným (nie fiktívnym) a reálne existujúcim právam a právom chráneným hodnotám v rozsahu čo najbližšie ich hmotnoprávnemu vyjadreniu. Pojmovým znakom vyšetrovacieho princípu je obmedzenie procesnej diligencie účastníkov konania vo vzťahu k dokazovaniu a presunutie dôkaznej iniciatívy na súd, čím dochádza k prenosu zodpovednosti za priebeh konania v širšom rozsahu na konajúci súd. Vyšetrovací princíp a princíp materiálnej pravdy ale nenegujú procesnú aktivitu účastníkov konania, ktorí aj v týchto konaniach majú zachovanú povinnosť súčinnosti (§ 30 CMP) a povinnosť úplného a pravdivého substancovania okolností nevyhnutných pre rozhodnutie (§ 32 CMP). Aj keď hodnotové nastavenie mimosporového konania vyjadruje požiadavku, aby podkladom rozhodnutia bol sumár zistení, ktoré sa čo najviac približujú skutočnému stavu veci (§ 35 CMP), treba zdôrazniť, že uvedené smerovanie nie je možné dosiahnuť bez súčinnosti účastníkov konania ako aj subjektov na konaní zúčastnených, preto zákon aj v týchto veciach trvá na naplnení základných procesných povinností (povinnosti tvrdenia právne relevantných skutočností a dôkaznej povinnosti).

38. V konaniach podľa Civilného mimosporového poriadku je vyšetrovací princíp vyjadrením toho, kto a v akom rozsahu má povinnosť vyvinúť procesnú aktivitu (sudca, účastníci konania), pri substancovaní skutkového základu veci, do penza dôkazov nevyhnutných pre vydanie meritórneho rozhodnutia. Spolu s princípom oficiality a materiálnej pravdy zdôrazňuje materiálne vedenie konania, ktorého výsledkom má byť rozhodnutie (konkrétnej právnej veci) čo najbližšie hmotnoprávnym pomerom konkrétnych účastníkov konania. Ak aj účastníci konania neunesú procesné bremená vyplývajúce im z konaní, v zmysle vyšetrovacieho princípu preberá za nich procesnú aktivitu súd a je povinný vykonať aj dôkazy, ktoré účastníci nenavrhli. Ani túto povinnosť súdu však nemožno vnímať ako bezbrehú a aj samotný

zákon ju limituje tým, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci (k tomu pozri aj Smyčková, R., Števček, M., Tomašovič, M., Kotrecová, A. a kol. Civilný mimosporový poriadok. Komentár. 1. vydanie. Bratislava: C. H. Beck, 2017, s. 20 - 25, s. 155 - 161).

38.1 Je logické, že vo vzťahu k maloletým je procesná aktivita súdu v mimosporovom konaní výraznejšia, lebo v postate nahrádza nemožnosť maloletého účastníka konania prispieť vlastnou procesnou aktivitou k substancovaniu skutkového stavu.

39. I keď otázkou relevantnou pre prípustnosť dovolania podľa § 421 CSP môže byť aj otázka procesnoprávna, najvyšší súd s poukazom na vyššie uvedené konštatuje, že povinnosť súdu zistiť skutočný stav veci (čl. 6 CMP v spojení s § 35 a 36 CMP) je v Civilnom mimosporovom poriadku definovaná tak jasne a jednoznačne, že nevyžaduje žiaden bližší výklad, pretože niet žiadnych pochybností o tom, že jej účelom je nahrádzať procesnú pasivitu účastníkov konania v (len) takej miere, aká je potrebná na zistenie skutočného stavu veci („... súd je povinný vykonať aj iné dôkazy, ak je to potrebné...“).

40. V kontexte uvedeného najvyšší súd konštatuje, že dovolateľ nešpecifikoval právnu otázku, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP), ani neoznačil žiadne konkrétne rozhodnutia, stanoviská, judikáty najvyššieho súdu (ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu), z ktorých by vyplýval záver, že predmetná právna otázka je rozhodovaná dovolacím súdom rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c/ CSP). Dovolateľ v dovolaní nastolil iba otázku, ktorá svojou povahou nenapĺňa znaky otázky relevantnej v zmysle § 421 ods. 1 CSP a vyjadril svoj nesúhlas s právnym posúdením a postupom odvolacieho súdu, takýto nesúhlas však sám o sebe nie je spôsobilý založiť prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP.

41. Najvyšší súd v tejto súvislosti považuje za potrebné tiež poznamenať, že súčasná existencia predpokladov prípustnosti dovolania vyvodzovaná otcom z § 421 ods. 1 písm. b/ aj c/ CSP sa bez ďalšieho z povahy veci vylučuje, t.j. nemôže ísť súčasne o otázku, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP) a zároveň o otázku, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c/ CSP).

42. Rozhodovacia prax dovolacieho súdu sa ustálila v závere, že samotné polemizovanie dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. b/ a c/ CSP (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 203/2016, 3 Cdo 6/2017, 3 Cdo 67/2017, 4 Cdo 95/2017, 7 Cdo 140/2017).

43. Pokiaľ by dovolací súd nebral do úvahy absenciu náležitostí prípustnosti dovolania a napriek tomu by pristúpil aj k posúdeniu dôvodnosti uvedenej časti dovolania, uskutočnil by procesne neprípustný dovolací prieskum, priechiaci sa nielen (všeobecne) koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj (konkrétne) cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP. Postup dovolacieho súdu by v takom prípade dokonca porušil základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (II. ÚS 172/03).

44. Vzhľadom na uvedené preto dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie otca v tejto časti je potrebné odmietnuť podľa § 447 písm. f/ CSP ako dovolanie, v ktorom dovolací dôvod nie je vymedzený spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

45. So zreteľom na vyššie uvedené dovolací súd dovolanie otca odmietol, a to z časti podľa § 447 písm. c/ CSP a z časti podľa § 447 písm. f/ CSP. Najvyšší súd nezistil splnenie predpokladov pre odloženie vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia v zmysle § 444 ods. 1 CSP a v súlade s ustálenou praxou tohto súdu o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

46. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 52 CMP a § 451 ods. 3 CSP.

47. Toto uznesenie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.